

MYŠLIENKA MESIACA

Všetko je potrebné zohrievať teplým svetlom lásky.

Ján Amos Komenský

NAMIESTO ÚVODNÍKA

Milí čitatelia,

namiesto už tradičného úvodníka sa k Vám tentokrát prihovárime slovami nášho medzinárodného riaditeľa. Veríme, že budú pre Vás rovnako pútavé a inšpiratívne.

Niekoľko sa ma pýtal na zodpovednosť a v mojej pamäti sa vynorila Odyseova dlhá púť späť do vlasti. Som presvedčený, že jedným spomedzi mnohých kľúčov, ktorými možno Homérov príbeh interpretovať, je aj zodpovednosť.

Aby splnil Odyseus svoje povinnosti, vydal sa do Trójskej vojny. A nešiel tam sám. Spolu s ním sa plavili muži z jeho malého ostrova a spolu s ním sa aj po desiatich rokoch bojov vracali do svojej vlasti. Homér nám rozpráva o neobyčajných dobrodružstvách, ktoré zažili, o nebezpečenstvách, ktoré museli prekonať, a o strastiach a radoostiach, ktoré všetci zdieľali. Počas veľkých peripetií, ktorými si prešli, vždy vynikal veľký pocit zodpovednosti, ktorý Odyseus cítil voči svojim spoločníkom.

V jednej z epizód sa dozvedáme, že dokonca žiadal, aby ho privitykali k sťažňu lode, pretože chcel počuť piesne sirén bez toho, aby podľahol ich pokušeniu. Je to kľúčový moment tohto príbehu. Odyseus sa drží stožiara lode, osi spájajúcej ju so zemou, čo je spôsob, ako vyhlásiť, že je ochotný zostať na svojom mieste napriek všetkým silám, ktoré ich ohrozujú. Je to záväzok voči osudu jeho spoločníkov i jeho vlastnému osudu.

Ale pre naplnenie zodpovednosti doviest' svojich mužov domov, bolo tiež dôležité, aby počul to, čo ostatní nepočuli. Pieseň sirén mu poskytovala poznanie, ktoré je živým odopretím, pretože všetci, ktorí tento zvuk počuli, museli zaplatiť životom. Nie však Odyseus. Vďaka svojej inteligencii sa dokázal

zmocniť „zakázaného“ poznania, skrytého pred ľuďmi, a jeho poklad mocnej múdrosti sa zväčšil čo do množstva, ale najmä čo do kvality.

V tomto momente už mohol a vedel rozlišovať, rozlišoval skutočné od neskutočného, poznal sily ilúzie, ktoré zvädzajú ľudí z ich cesty, a zvíťazil nad nimi. Kráčal smerom, ktorý vytyčoval jeho cieľ, a prišiel na Itaku. Ale prišiel sám. Sám?

V knihe od Delie SteinbergGuzmán Cesta k víťazstvu autorka vysvetľuje, že spoločníci, ktorí sprevádzajú hrdinu pri jeho evolučnom kráčaní, sa časom stávajú jeho cnosťami, silami, ktoré v ňom prebývajú a stávajú sa jeho súčasťou.

Na celom tomto procese je niečo veľmi tajomné. Je pravda, že všetky ľudské bytosti, ktoré zdieľajú a zdieľali časť nášho života, v dobrom alebo zlom, sú našou súčasťou? Nech je to akokoľvek, všetkým im môžeme ďakovať za to, že nám skrížili cestu, pretože bez nich by nič nebolo ako predtým.

Veľkou individuálnou zodpovednosťou každej ľudskej bytosti je pokúsiť sa vrátiť domov, k svojim, a usilovať sa pochopiť tieto slová v metafyzickom kľúči s nadčasovým vedomím. Kolektívna zodpovednosť znamená pomáhať si navzájom na dlhej ceste životom bez toho, aby sme sa nechali zväzovať úbohým sebestvom a bez toho, aby sme si zakrývali uši pred zúfalým volaním tých, ktorí nás potrebujú.

Zodpovednosť je vecou každého z nás.

Carlos Adelantado
medzinárodný prezident Novej Akropolis

KRÁTKY PRÍBEH

O odpustení

Bolo to dávno, alebo možno ani nie, keď kdesi na neznámom mieste žila žena, ktorá bola stále veľmi nahnevaná. Hnev prebýval v jej srdci aj v hlave. Jedného dňa k nej, akoby vo vnútri, prehovoril hlas, možno hlas anjela, kto vie, a vravel: „No tak, už sa toľko nehnevaj a odpusť, ulaví sa ti“. „Nie, rozhodne nie, ani za nič“, vzpierala sa vnútorne žena. Ale hlas neutíchal: „Aspoň to skús. Skutočne by sa ti potom ulavilo. Alebo snáď žiadaš pomstu či trest?“ „Hm, neviem. Asi nie, lebo žiadny trest by nebol dostatočne silný“, pomyslela si. „No tak teda odpusť, ulaví sa ti na duši“, pokračoval hlas. Ale žena jednoducho nemohla, nedokázala to ani len skúsiť.

Hlas utíchol a časom sa usídlila obrovská krivda v jej srdci aj v hlave. Žena bola ešte mladá, zariaďovala si život. Časom sa vydala, mala deti, no ťažké osobné problémy ju priviedli k psychoterapeutovi. Ten ju vždy láskavo počúval, no zároveň pozorne nakukoval do skrytých zákutí jej minulosti.

„Viete, z toho, čo ste mi porozprávali, mi vyplýva iba jedno. Musíte sa istým spôsobom očistiť“, radil jej psychológ. „Ťaží vás stará krivda. Je ako koralový útes a ten sa stále zväčšuje. Blokuje vás, preto máte v osobnom živote stále ťažkosti. Ten útes má ostré okraje a tie zraňujú vašu jemnú dušu“. No žena stále úplne nechápala, ako to myslí: „Ale ako mám urobiť to očistenie?“, spýtala sa. Psychológ odpovedal: „Odpusťte. Odpusťte prvú najväčšiu krivdu. Zmizne základňa a útes sa rozpadne. Časom sa vám ulaví na duši“. „Ale to nejde, to sa odpustiť nedá. Ja mám právo byť ukrižovaná“, bránila sa.

Roky ďalej plynuli a pomyselný koralový ostrov sa rozrastal. Život bol stále ťažší a ťažší. Okrem boľavej duše, prišli časom aj bolesti na hrudi a bolesti hlavy. Žene nezostávalo nič iné iba navštíviť lekára.

„Nemám pre vás dobré správy“, oznámil jej lekár. „Liek, ktorý by vašu bolesť hlavy vyliečil vám nemôžem predpísať, lebo máte veľmi slabé srdce“. „Tak potom ako...“, pokúšala sa nájsť slová nešťastná žena. Lekár pokračoval: „Predovšetkým odporúčam pokoj, častý kontakt s blízkymi, skúste pozitívne emócie, odpustenie“. „Odpustenie? Čo máte všetci s tým odpustením?“, nahnevane vykrikla žena. „Viem ako to znie“, odvetil lekár, „ale verte mi. Mal som v praxi veľa prípadov, kedy odpustenie spôsobilo pacientovi priam zázrak. Medicína už dnes využíva veľa podobných nástrojov. Skúste to, ulaví sa vám na duši“.

A tak znova zaznelo v živote ženy slovo odpustenie. Spočiatku sa hnevvala, no tá myšlienka ňou stále viac prestupovala, až si postupne začala spomínať. Vo svojich spomienkach prišla až k prvej krivde svojho života a opäť pred ňou stála akoby to bolo včera.

„Možno by som to odpustenie mohla skúsiť nájsť“, premýšľala, „ale, keď ja neviem ako na to“, vykrikla z hĺbky duše. Zrazu sa opäť ozval onen dávny hlas: „Tak skús na začiatok vďaka. Bolo aj niečo dobré za čo si vďačná?“, „Iste, som vďačná a za veľa“, odvetila a v hĺbke srdca skutočne pocítila vďačnosť za mnoho dobrého. Hlas pokračoval: „Výborne, pociťuješ vďaka a nie zatrpknutosť. Máš za sebou veľký krok“. „Ale čo teraz?“, smutne sa spýtala, „necítim žiadnu zmenu“.

Hlas ju ďalej usmerňoval: „Teraz skús požiadať o odpustenie“. „Ale koho a za čo? Urobila som snáď niekomu niečo zlé?“, Hlas láskavo odpovedal: „Sebe si urobila niečo zlé, lebo si celé tie roky vnútri uchovávala krivdu. Z čoho si myslíš, že ťa bolí hlava? Čo

si myslíš, že oslabuje tvoje srdce?“ „Musím teda odpustiť iným a súčasne i sama sebe?“ Hlas radostne odvetil: „Výborne, našla si pochopenie. Teraz si už iba na skok od odpustenia.“

V hrudi jej čosi pulzovalo a zaliali ju horúce vlny. Možno to boli úlomky toho rozpadajúceho sa koralového útesu. Po prvýkrát po dlhej dobe ju z ni-

čoho nič prestala bolieť hlava a zaspala pokojným spánkom. Trochu sa bála, či už nie je na to všetko neskoro, ale hlas ju uistil, že na odpustenie nie je nikdy neskoro.

Neznámy autor, voľne spracoval kolektív Novej Akropolis

INŠPIRATÍVNE OSOBNOSTI

Antonio Stradivari

Husle, ušľachtilý hudobný nástroj z dreva, sú magickým nástrojom, s ktorým je možné uskutočňovať hudobné kúzla a vytvoriť farebnú paletu rôznych tónov, ktoré sa v rukách majstra zladia do dokonalého harmonického súzvuku. Husliar je umelec, ktorý husliam vdýchne nový život a jeho láska k remeslu spôsobí, že celý svoj život zasväti tomuto výnimočnému nástroju. To je aj životný príbeh geniálneho husliara, ktorý sa narodil v sedemnástom storočí. Bohužiaľ, nevieme, kedy presne, pretože sa spomína len rozpätie medzi rokmi 1642 – 1648. Ani miesto narodenia nie je isté, poznáme len jeho rodičov Alessandra Stradivariho a Annu Moroni, ktorí žili v talianskej Cremoně. Rod Stradivari patril medzi významné cremonské rody už od dvanásteho storočia.

Keď mal Antonio dvanásť rokov, nastúpil do husliarskej dielne vynikajúceho a uznávaného majstra Nicolò Amatimho a už tu sa prejavili jeho výnimočné kvality: trpezlivosť, vytrvalosť a vôľa. Počas mladých učeníckých rokov prejavil ušľachtilosť, vďaka ktorej v neskorších rokoch finančne podporoval svojich učeníkov, ktorým odovzdával svoje umenie, a s ktorými sa delil o svoje šablóny a nástroje. Do svojich prvých huslí, ktoré mladý Antonio zostrojil, keď mal len dvadsaťjeden rokov, vlepil svoju prvú nálepku a na ňu napísal, že je Amatiovým žiakom. V dielni majstra pracoval až do roku 1667, kedy sa oženil a presťahoval sa do domu na ulici San Luca v Cremoně.

Antonio Stradivari sa vydáva na svoju cestu husliara a pod jeho rukami vzniká nový tvar hudobného nástroja, nebojí sa hľadať nové cesty jeho umeleckého spracovania a snaží sa aj o zmenu tvaru huslí. Nezabúda pritom na svojho učiteľa, ktorého inšpirácia zanechávala stopy v dielach vznikajúcich pod rukami mladého učeníka. Huslový virtuóz Giovanni Battista Polledro z Turína, ktorého učiteľ sa osobne poznal so Stradivarim, ho opísal ako veľkého štíhle-

ho muža, vždy s bielou bavlnenou čiapkou na hlave, ktorý nikdy počas práce vo svojej dielni neodkladal zásteru z bielej kože.

Husliarstvo malo v Taliansku tradíciu starú viac ako päťsto rokov a neustále sa vyvíjalo, a preto aj Stradivariho tvorbu možno rozdeliť na niekoľko období. Prvé obdobie (1665 – 1686) je charakteristické úctou a oddanosťou ku svojmu učiteľovi Nicolò Amatimu, ktorá je zrejmá v snahe o súlad medzi starým a novým poňatím huslí, ktoré nazýval *amatisé* na počesť svojho učiteľa.

Druhé obdobie (1686 – 1700) je cestou odvahy, intuície a majstrovskej improvizácie. Počas neho Stradivari prenáša svoju novú ideu do tvaru nástro-

ja a ten získava nielen nové rozmery, ale možno si povšimnúť aj majstrovské spracovanie detailov jednotlivých častí huslí. Husle z tohto obdobia sú charakteristické svojim pretiahnutým, štíhlym tvarom. Stradivari mal odvahu experimentovať s ušľachtilým smrekovým drevom, kvôli jeho výborným rezonančným vlastnostiam, v kombinácii s rôznymi formami lakov, ktoré mali tmavšie červené zafarbenie. Husle, ktoré vznikli v tomto období, sa volali *allongé* vďaka svojmu podlhovastému tvaru. Jeho snahou bolo spojiť ľúbeznosť zvuku Amatiho huslí so silou tónov nástrojov z brescijskej školy, ktorej zakladateľom bol Gasparo Bertolotti de Saló. Zvuk huslí je jasný s charakteristickým tmavým zafarbením.

Vrcholným obdobím Stradivariho tvorby bolo tretie obdobie (1700 – 1720), zlatý vek, ktorý je charakteristický majstrovou pracovitosťou. Vďaka nej vytvára dokonalý nástroj, ideál huslí, ktorý je do dnešných čias nedosiahnuteľný. Prispôbil kvalitu dreva svojej zvukovej predstave a opracoval ho presne podľa jeho rezonančných schopností. V tomto období ide o čisté umenie a pod rukami umelca vznikajú dokonalé umelecké husle s príjemným, bohatým a dynamickým zvukom. Kvalita zvuku vychádza z vnútra

tónov, kde sa nachádza skutočná mágia ich zvuku. Posledné známe Stradivariho husle majú poetický názov *Labutia pieseň* a majster ich označil poznámkou *d'anni 93*, v preklade „vo veku 93 rokov“.

Farba zvuku majstrovských huslí, jeho sýtosť a hĺbka sú jedinečné rovnako ako umelecké spracovanie nástroja. „*Také tóny sme si mohli predstavovať len vo sne,*“ povedal Chopin. Vrcholným dielom sú husle *Mesiáš*, ktoré boli vyrobené v roku 1716, s charakteristickým červeným lakom, s čierno lemovanou závitnicou na hlavici a neprekonateľným zvukom.

Jedinečnosť zvuku huslí je výsledkom kombinácie ľahkého smrekového dreva a zloženia použitého laku, ktorý má na konečný zvuk veľký vplyv. Nielen že chráni drevo, ale pretože ním zľahka preniká, mení aj jeho vlastnosti. Zostáva tajomstvom, ako Stradivari drevo pred samotným lakovaním pripravoval, akú hustotu laku používal, v akých podmienkach lak schol a akým spôsobom ho majster nanášal na trup huslí.

V diele *Štyri ročné obdobia* Antonia Vivaldiho vyniká mocný zvuk huslí, bohatý a dynamický v podobe vtáčieho spevu, zurčiaceho potoka či jarnej búrky, prostredníctvom pestrej palety tónov sa dajú vyjadriť rôzne emócie od sklúčenosti až po nekonečnú radosť. Môžeme vnímať jedinečnú rýdzosť zvuku, nižšie tóny sú sýtejšie a vyššie tóny sú priehľadné, ich smerové vlastnosti umožňujú zachovanie rýdzosti zvuku až do vzdialených miest.

Tajomstvo zvuku huslí zostáva neodhalené, ale výnimočný husliar po sebe zanechal výnimočný hudobný nástroj, ktorého magický zvuk prebúdzá v človeku hlboké city a zostáva natrvalo uväznený v jeho duši. Goethe len ťažko hľadal slová obdivu, keď predniesol: „*Skrátka som počul niečo meteorické, čo nedokážem pochopiť*“.

Václav Hasič

Použitá literatúra a zdroje:

1) HASTÍK, V. 2022. Antonio Stradivari. In: *Akropolitán*, č. 149, s. 9-10. Získané: 2024-01-02. Dostupné na: <https://www.akropolis.cz/casopis/149/Akropolitan_149.pdf>.

NA ZAMYSLLENIE

Ukážky z diel: O človeku od Thomasa Hobbsa

4. Nádej a strach

Pokiaľ niekto vníma dobro, ktorého sa mu dostáva, bez vyvažovania nejakým následným zlom, ide o uplatňovanie dobra a tento cit sa nazýva radosť. A naopak, kto vníma doliehajúce zlo bez toho, aby vedel o dobre, ktorým by ono zlo bolo vyvážené, má cit nazývajúci sa nenávisť, a teda každé doliehajúce zlo označuje ako nenávidené. Preto zlo, ktoré nemôžeme ani premôcť ani obísť, nenávidíme.

Ale ak vnímame zlo a súčasne s ním aj jeho premenu vyvolanú nejakým spôsobom, ktorým bude možné to zlo obísť, vzniká onen cit, ktorý nazývame nádej. Podobne, ak si v prítomnom dobre uvedo-

mujeme nejaký spôsob, ako by sme ho mohli stratiť, alebo si predstavíme nejaké zlo s ním spojené, hovoríme tomu strach. Z toho je zrejmé, že nádej a strach sa navzájom striedajú do tej miery, že skoro žiadna doba nie je dosť krátka na ich vystriedanie. Preto je potrebné nádej a strach označiť ako zmätanie v tom prípade, ak sú prítomné obe súčasne v čo najkratšej dobe. Ale podľa citu, ktorý práve prevažuje, ich nazveme jednoducho nádej alebo strach.

Predmetom nádeje je zdanlivé dobro, predmetom strachu je zlo. Odkiaľ k nám prichádza dobro, v ktorú dúfame, to nikdy nevieme celkom jasne. Keby sme to vedeli úplne presne, bola by to zrejma vec a naše očakávanie by sa už nenazývalo nádej, ale radosť. K nádeji postačujú aj tie najmenšie dôvody. Môžeme dokonca dúfať aj v to, čo si nedokážeme ani len predstaviť v duchu, pokiaľ to dokážeme vysloviť. Podobne môžeme mať z niečoho strach, aj keď o tom nemáme ani predstavu, stačí ak sa o tom všeobecne hovorí ako o niečom hroznom, alebo keď vidíme, že pred tým mnohí hromadne utekajú. A keď nepoznáme príčinu, aj my utekáme v panickú hrôzu. Veríme totiž, že tí, čo utekajú prví zbadali nejaké nebezpečenstvo, ktoré sa stalo príčinou úteku. Preto musia byť takéto city riadené rozumom. Je to totiž práve rozum, ktorý porovnáva sily, naše aj predmetov, a stanoví mieru nádeje a strachu, aby sme neboli ani klamaní nádejou, ani nestratili bez skutočnej príčiny to dobré, čo máme. To, že toľkokrát skúsime ošemetnú nádej i zradný strach, je spôsobené iba našou nedostatočnou skúsenosťou.

Thomas Hobbs, z diela O človeku

Použitá literatúra a zdroje

1) HOBBS, T. Thomas Hobbs. Výbor z diela. 1988. Svoboda: Praha. 230 s.

SVET SYMBOLOV

Epos o Gilgamešovi

Epos o Gilgamešovi zo starovekej Mezopotámie sa často považuje za najstarší písomný príbeh na svete. O tomto príbehu existuje mnoho štúdií, ktoré sa naň pozerajú z archeologického, literárneho či historického hľadiska. Cieľom tohto článku je však poskytnúť filozofický pohľad na príbeh a zároveň sa pokúsiť preskúmať symboliku, ktorá sa za ním skrýva.

Gilgameš, kráľ Uruku, je najstarším známym hrdinom. Podobne ako Herakles v starovekom Grécku (alebo Herkules, ako ho nazývali Rimania), aj Gilgameš je hrdinom, ktorý bojuje proti silám temnoty.

Gilgameš bol synom Enlila, ktorý bol v starovekej Mezopotámii bohom múdrosti. Obyvatelia Uruku sa sťažovali na Gilgameša, pretože ich utláčal. Modlili sa k bohom, aby vytvorili muža, ktorý by ho mohol vyzvať. Bohovia ako odpoveď poslali Enkidua, hybridu človeka so zvieratom, ktorý jedol a pil ako zvierka a žil s divými šelmami. Po dlhom boji sa Gilgameš a Enkidu stali nerozlučnými priateľmi. Spoločne sa vydali na rôzne cesty a absolvovali ťažké skúšky. Ich prvá cesta začala v Cédrovom lese, kde museli prekonať útok Huwawa, strážcu lesa. „Život v lese“ symbolizuje našu osobnosť, ktorá sa mení v závislosti od našich túžob. A strážca tohto lesa predstavuje našu hrdosť, ktorú si nesieme po celý život. Prvou úlohou Gilgameša a Enkidua teda bolo prekonať pýchu.

Použitá literatúra a zdroje:

1) AKHAN, P. 2018-03-08. *The Epic of Gilgamesh*. Získané: 2023-12-18. Dostupné na: < <https://library.acropolis.org/the-epic-of-gilgamesh/> >

Potom pokračovali v ceste cez rieky, hory a polia, stretávali sa s divými zvermi, ohňom a býkmi a prekonávali skúšky, ktoré pred nimi stáli.

Na konci ich spoločnej cesty musel Gilgameš čeliť skúške straty priateľa Enkidua. Sedem dní a sedem nocí smútil nad jeho smrťou. Keď Gilgameš konečne prijal smrť Enkidua, začal pochybovať o zmysle života. „*Nezomriem ako Enkidu?*“ Vidí, že jediný spôsob, ako uniknúť smrti, je získať nesmrteľnosť. Vydá sa teda hľadať Utnapištima, ktorý prežil veľkú potopu. Zvyšok mýtu rozpráva príbeh o potope a Gilgamešovej ceste hľadania nesmrteľnosti.

Gilgameš nie je iba hrdinom z Mezopotámskych mýtov, ale ako v mnohých iných mýtoch, jeho existencia korešponduje s každým z nás. Jeho skúšky možno pripodobniť ťažkostiam v našom živote. Snaží sa Enkidua naučiť kultivovanosti, rovnako ako je potrebné kultivovať aj našu divokú a animálnu povahu. No a napokon, jeho otázky o živote, keď sa stretne so skúškou smrti, sú otázkami, ktoré patria do života každej ľudskej bytosti, ktorá hľadá život aj za hranicami tejto čisto materiálnej úrovne.

Pinar Akhan

MÚDROŠŤ PRÍRODY

Útržky z múdrosti stromov 2. časť – Jednota

Žijúc v mestách z cementu, ocele a skla, si možno prestávame vážiť obrovský prínos stromov pre naše životy, pokiaľ ide o prístrešie, jedlo, lieky, palivo, zatiaľ čo vyrovnávame samotný ekosystém planéty, ktorú nazývame domovom. Ešte predtým, ako sa v osemdesiatych rokoch minulého storočia vyvinulo Shinrin-Yoku (lesné kúpanie) ako terapia na posilnenie imunitného systému, filozofi a básnici dobre zdokumentovali výhody trávenia času medzi stromami. Walt Whitman ich považoval za „zdroj nezvestovanej morálnej múdrosti“ a Herman Hesse ich zase nazýval „najprenikavejšími kazateľmi“.

„Stromy sú svätyne. Kto s nimi dokáže hovoriť, kto im vie načúvať, ten sa dozvedá pravdu. Nekážu poučky a recepty, nestarajú sa o detaily, kážu prazákon života“ - Hermann Hesse.

Skutočne prežije len najschopnejší?

Každý strom v lese rastie na jedinečnom mieste a ich rastové podmienky, ako pôda, voda a živiny, sa môžu značne líšiť, a to aj na malé vzdialenosti. Malo by to spôsobovať rozdiely v sile a zdraví stromu, ak by sme ju merali rýchlosťou fotosyntézy.

Študenti *Inštitútu pre výskum životného prostredia* v Aachene však zistili, že v neporušenom bukovom lese si stromy vymieňali živiny prostredníctvom siete húb prepletených v ich koreňoch, takže rýchlosť fotosyntézy bola pre všetky stromy rovnaká. To znamená, že „silnejšie“ stromy v dobrých rastových podmienkach poskytovali cukry a vodu tým, ktorým boli tieto podmienky odoprené, čím zabezpečovali ich prežitie. Ale prečo by to robili? Zdá sa, že je to v rozpore s darwinovským princípom prežitia najschopnejších.

Som, pretože sme

V skutočnosti sa zdá, že dlhá životnosť stromov im umožňuje prežívať čas iným spôsobom, než je relatívne „krátkozraký“ pohľad človeka. Zdá sa, že tu funguje princíp – stratou slabších členov komunity prehrávajú všetci. Skrze medzery v stromovej pokrývke môže horúce slnko vysušiť vlhkú pôdu, vírenie vetra môže narušiť tvorbu humusu bohatého na živiny a turbulentné búrky môžu prenikať dnu a byť deštruktívne. Počas vetra so silou hurikánu, ktorý môže nebezpečne vyvaliť kmene stromov, je každý strom neoddeliteľnou súčasťou ochrany svojich susedov. Drobné rozdiely v jedinečných vlastnostiach kmeňov a konárov umožňujú stromom hojdať sa mierne odlišnými rýchlosťami a jemne narážať vzájomne do svojich korún, čím sa znižuje celkový výkyv a uhol ohybu. To je však možné iba vtedy, ak sú stromy umiestnené blízko seba. Takže znevýhodnení

alebo chorí členovia komunity, bez ohľadu na druh, sú chránení a podporovaní základnými živinami od bohatších susedov, pretože to prispieva k sile celého lesa.

Jednota

Túto jednotu je pre nás ťažké pochopiť, ale ako symbolické príklady slúžia kolónie klonov stromov, presnejšie súvislý porast jedného druhu stromu. Pando, najväčší organizmus na svete, tiež známy ako Trembling Giant, sa skladá zo 47 000 genetiky identických stromov osík rozmiestnených na 106 akroch v Utahu. Osiky sa množia tak, že namiesto semien posielajú výhonky z koreňov. Stúpajú cez pôdu a rastú do úplne dospelých stromov. To, čo môže vyzeráť ako les jednotlivých stromov, je v skutočnosti jeden obrovský organizmus, prepojený zložitým podzemným koreňovým systémom. Hoci sa každý jednotlivý strom dožíva približne 130 rokov, odhaduje sa, že Pando má 80 000 rokov.

Mnoho úžasných lekcií núkajú stromy pre filozofa. Stromy ako výnimočné príklady nám ukazujú, ako mať odvahu vytrvať aj v tých najtvrdších podmienkach. Učia nás, ako zostať pri zemi, aj keď stúpame smerom nahor k svetlu. Ukazujú, že flexibilita nie je funkciou toho, do akej miery sa môže kmeň ohnúť, ale skôr toho, ako zostať zakorenený, takže aj keď sa ohýbame, môžeme sa bez námahy vrátiť späť do stredu. Ukazujú nám jednoducho a autenticky, ako poskytovať hojnosť a ako sa prispôbiť rytmu a kolobehu života. Títo najmúdrejší učitelia sa nám prihovárajú nie hlasmi, ale elegantnými metaforami nielen o tom, ako žiť, ale aj o tom, ako zomrieť a ako sa neustále snažiť byť lepšími. Ak však existuje jedno zastrešujúce prikázanie, ktoré si ľudstvo môže od týchto veľkolepých bytostí vziať, je to toto: rešpektujme a chráňme všetok život, pretože všetci sme v podstate vzájomne prepojenou, vzájomne závislou a integrálnou súčasťou jednej zjednotenej pavučiny života.

Manjula Nanavati

Použitá literatúra a zdroje:

1) NANAVATI, M. 2022-03-28. *The Wisdom of Trees*. Získané: 2023-06-11. Dostupné na: <<https://library.acropolis.org/the-wisdom-of-trees/>>.

AKTUALITY NOVEJ AKROPOLIS NA SLOVENSKU

Stalo sa

Svetový deň filozofie – v Bratislave aj v Košiciach sme pri príležitosti Svetového dňa filozofie venovali dva novembrové večeri filozofickým cvičeniam pre rozvoj osobnosti. Kto som? Aký som? Prečo som práve taký aký som? Som s tým spokojný? A ak nie, ako urobiť zmenu? Na workshope sme sa zamerali na tieto a mnohé ďalšie otázky. Otestovali sme aj našu imagináciu, koncentráciu, vnímanie hodnôt, cností a pod. Domov sme si odniesli cennú inšpiráciu a návody na pravidelné cvičenia. Vďaka nim sa môžeme zase o kúsok posunúť a viac rozvinúť.

Pozývame Vás

- 06. február – **Filozofia pre život – kurz pre rozvoj osobnosti**, Bratislava
- 07. február – **Filozofia pre život – kurz pre rozvoj osobnosti**, Banská Bystrica
- 13. február – **Valentínske párovanie – tvorivé dielne s včelím voskom nie len pre páry**, Košice
- 14. február – **Filozofia pre život – kurz pre rozvoj osobnosti**, Košice
- 16. február – **Filocafé – večer s filozofickými dialógmi: rozum a(lebo) srdce**, Bratislava
- 22. február – **Kľúče k harmonickým vzťahom podľa E. Lukasovej (prednáška)**, Košice
- 27. február – **Psychológia s dušou (prednáška)**, Banská Bystrica
- 29. február – **Chceš sa vedieť vyjadriť? 1 (kurz rétoriky pre študentov)**, Košice
- 06. marec – **Magický Egypt (prednáška)**, Bratislava
- 07. marec – **Chceš sa vedieť vyjadriť? 2 (kurz rétoriky pre študentov)**, Košice
- 07. marec – **Mužský a ženský svet podľa C. G. Junga 1 (prednáška)**, Banská Bystrica
- 10. marec – **Sny – reč duše (víkendový seminár)**, Bratislava
- 14. marec – **Chceš sa vedieť vyjadriť? (kurz rétoriky pre študentov)**, Košice
- 14. marec – **Mužský a ženský svet podľa C. G. Junga 2 (prednáška)**, Banská Bystrica
- 18. marec – **Filozofia pre život – kurz pre rozvoj osobnosti (intenzívna forma)**, Bratislava
- 21. marec – **Mužský a ženský svet podľa C. G. Junga 3 (prednáška)**, Banská Bystrica

Podrobnosti o podujatiach nájdete na <https://www.akropolis.sk/program-aktivit>

Staršie čísla bulletinu nájdete na <https://www.akropolis.sk/na-citanie/e-Bulletin>